

Заяць О. Р., здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Цуркан О. С., здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Науковий керівник - **Бурковська А. В.**, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

НУМІЗМАТИЧНА ПРОДУКЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ЯК ЗАСІБ ДОВГОСТРОКОВОЇ ІНВЕСТИЦІЇ

Гроші є невід'ємною частиною нашого життя. Кожна людина прагне їх накопичувати. Проте якщо зберігати гроші вдома чи на рахунку у банку, то вони поступово знецінюються під впливом інфляції. Щоб цього не відбувалося накопичені грошові одиниці доцільно інвестувати.

Інвестиція – вкладання грошей у певні активи з метою отримання від вкладів прибутку у майбутньому. Існує широкий спектр сфер, у які можна інвестувати: матеріальне майно (нерухоме і рухоме), криптовалюта, депозити, цінні папери (акції, облігації). Також можна купувати раритетні вироби, витвори мистецтва. Національний банк України (далі НБУ) емітує власну нумізматичну продукцію, яку можна вважати об'єктом інвестування. Кожен громадянин України може придбати таку продукцію та стати інвестором. Попит на нумізматичну продукцію на ринку буде завжди, бо колекціонери матимуть бажання придбати рідкісні екземпляри.

Нумізматична продукція – монета, яка є джерелом інформації та випускається Національним банком, щоб висвітлити важливі події, традиції, спортивні досягнення. Для кращого розуміння динаміки ціни на нумізматичну продукцію проаналізуємо кілька виробів від НБУ за 2015, 2020 і 2024 рр. (табл.1).

Монета «Богдан Хмельницький 10 грн» мала початкову ціну 607 грн [1,2]. Зростання ціни відбулося на 1569,5%. Ціна монети «Київський князь Володимир Великий 20 грн» [3] зросла на 253,6%. Ціна монети «150 років Одеському національному університету імені І. І. Мечникова 5 грн» збільшилася на 264,3%. Ціна монети «75 років Чернівецькій області 5 грн (бн)» [4] зросла на 1792,3%. Тобто вартість усіх досліджених монет з часу їх випуску суттєво зросла. На це впливають такі фактори: метал з якого вироблена монета, її кількість в обігу, вага. Також треба врахувати зміну купівельної спроможності гривні. За офіційним валютним курсом НБУ на 26.08.2015 р. [5] доллар США коштував 21,84 грн, а 10.11.2024 р. - вже 41,51 грн. Тому теоретична ціна монет мала б бути такою: «Богдан Хмельницький» - 1 153 грн, «Київський князь Володимир Великий» - 17 825, «150 років Одеському національному університету імені І. І. Мечникова» - 258 грн, «75 років Чернівецькій області

(бн)» - 117 грн. Порівняння фактичних цін із цінами, скоригованими на зміну купівельної спроможності, дозволяє оцінити чистий прибуток від кожної монети: для «Богдан Хмельницький» - 8 228 грн, для «Київський князь Володимир Великий» - 15 347 грн, для «150 років Одеському національному університету імені І. І. Мечникова» - 1975 грн, для «75 років Чернівецькій області (бн)» - 375 грн.

Таблиця 1. Основні характеристики та ціна нумізматичної продукції від НБУ

Назва монети	Матеріал/проба	Маса, г	Тираж, шт.	Ціна, грн		
				2015 р.	2020 р.	2024 р.
Богдан Хмельницький 10 грн	Срібло/999	31,1	3000	607	2 523	10 134
Київський князь Володимир Великий 20 грн	Срібло/925	62,2	2000	9 381	11 280	33 172
150 років Одеському національному університету імені І. І. Мечникова 5 грн	Срібло/925	15,55	2000	613	868	2233
75 років Чернівецькій області 5 грн (бн)	Біметалеві із недорогоцінних металів	9,4	30000	26	188	492

Джерело: сформовано авторами на основі даних [1-5].

Отже, аналіз зростання вартості нумізматичної продукції НБУ протягом 2015–2024 років підтверджує, що такі монети мають потенціал як засіб довгострокової інвестиції. На інвестиційну спроможність нумізматичної продукції впливають: обмеженість тиражу, якість виготовлення, матеріал і вага. Разом з тим, такий спосіб інвестування менш ефективний у короткостроковій перспективі, порівняно з фінансовими інструментами, які можуть забезпечити більшу прибутковість за короткий час.

Список використаних джерел:

1. НБУ: Каталог нумізматичної продукції. URL: <https://bank.gov.ua/ua/uah/numismatic-products/souvenir-coins?page=1&perPage=5&search=&from=01.01.2015&to=31.12.2015>
2. Монета Богдан Хмельницький 10 грн. URL: <https://www.ua-coins.info/ua/list/1720-bogdan-hmel-nickiy>
3. Монета Київський князь Володимир Великий 20 грн. URL: <https://www.ua-coins.info/ua/list/1730-kievskiy-knyaz-vladimir-velikiy>
4. Монета 75 років Чернівецькій області (бн). URL: <https://www.ua-coins.info/ua/list/343-75-let-chernovickoy-oblasti>
5. Офіційний валютний курс НБУ станом на 26.08.2015. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/archive/2015-08-26/>